

# SAMOBORSKI LIST

God. XXIII.

U Samoboru, 1. rujna 1926.

Br 17

„Samoborski List izlazi svakog 1. i 15. u mjesecu — PRETPLATA na cijelu godinu iznosi 20 D. — Plativo i traživo u Samoboru

Uprava i uređništvo nalazi se  
GLAVNI TRG br. 3  
(tiskara S. Šek.)

OGLASE prima uprava prema cjeniku. Za oglase, koji se više puta uvrćuju, daje se znatan popust. Rukopisi se ne vraćaju.

## Tu i tamo po Samoboru.

Svako pojedino, pa i najmanje mjesto ima svojih posebnih čari, kojih se rado sjeća svatko, tko je jednom — bilo dulje ili kraće vrijeme u dotičnom mjestu boravio.

I naš mili Samobor ima nasunljivo svojih draži i svoje ljepote koja na stranca čini dublji utisak. Kad to ustvrdimo, nije to t. zv. lokalni patriotizam, ona prirodjena ljubav za ovaj naš kraj. Ne, nipošto. Sva ti i najoštriji kritičar mora to priznati. Ta na ovoga ostavlja duboki utisak divna upravo prekrasna priroda, koja nas okružuje, na onoga dobro poznati naš ures Anin perivoj, kojega — moramo priznati — stranci daleko više cijene, nego mi domaći, treći se pak dugo sjeća onih dana mira i poćinka, koje je medju nama proveo, četvrti opet dobre samoborske kapljice i veselog društva i tako bismo dalje mogli nabrojiti silu toga, jer: de gustibus non est disputandum.

No tko se malo dulje zadrži medju nama, pa ako uza to malo pozornije promotri ovaj naš svakidani Samobor uzduž i poprijeko, što bi se reklo, taj će moći naići na nekoliko stvari, možda na oko i neznatnih, koje su u stanju, da u stranca za kratko vrijeme izbrišu, ako ne baš sav lijepi utisak, kojega je u prvi mah stekao, a ono znatan dio ovoga.

Mi ćemo se na neke od njih ukratko osvrnuti, jer nam je želja, da se takovi nedostaci isprave i uklone. Samo tako i na taj način moći ćemo privući u svoju sredinu još više ljubitelja ovog mjesta, koje će onda u svakom pogledu biti doista lijepo, uredno, na ponos nama, a strancima na još trajniju i ljepšu uspomenu.

Kao prva stvar, na koju se moramo obazrijeti, je svakako javna higijena ili zdravstvo. Odmah moramo naglasiti, da se na javnu higijenu ne posvećuje kod nas onoliko pažnje, koliko bi to po njenoj važnosti trebalo učiniti.

No prije nego predjemo na samu stvar, treba da budemo na čistu, što je i čim se bavi javna higijena? Higijena ili zdravstvo, kako je poznato, dijeli se na javnu i posebnu ili higijenu pojedinca. Javna pak higijena nije ništa drugo, nego higijena pojedinca u prostiranju smislu uzeta, a bavi se zdravljem uopće i ukupno. Dok nas dakle ona druga upućuje, kako da čuvamo i usavršimo svoje zdravlje i kako da od sebe odvrćemo bolesti, dole javna higijena traži, da se u isto vrijeme brinemo za zdravlje svih, s kolima n. pr. u istom mjestu živimo. Higijena nije dakle, kako se krivo misli samo neka ljekarska umjetnost, nego je ona i čudoredna, društvena i državna. Njoj se od dana u dan posvećuje sve više pažnje, jer se uvidjela njena velika važnost. Država, gradovi i općine vode o njoj ozbiljno računa.

A kako je kod nas?

Poznata je poslovice „čist zrak pola je zdravija“. Oko našeg mjesta, poglavito na bregovima zrak je čist, pun je ozona, i koristi zdravlju. No u samom mjestu posve je drukčije: zrak je pun zdravlju škodljive prašine, koju uzdignu razna vozila, koja kroz cio dan kroz naše ulice prolaze zabranjenom brzinom. Istina, u zadnje vrijeme polijevaju se naše ulice gotovo dnevno, po jedamput, no to je još premalo. Za vrućih dana trebalo bi ih se polijevati i po dva puta. Nemojmo štediti s ničim, a najmanje vodom, kad nam je u pitanju zdravlje! Zrak je pun, kako reko, škodljive prašine, koja dolazi, ne samo sa zemlje, nego također iz naših soba. Svako jutro gotovo sa svih kuća može se to vidjeti. Krpe, kojima se brišu sobe, isprašuju se bez obzira i na glave prolaznika i na živežne namirnice, koje su u blizini. To ne bi smjelo biti, jer nije ni estetski ni higijenski.

Kod toga se moramo osvrnuti i na korito Gradne. U njem se naime nalazi — naročito prema Gornjem kraju — mnoštvo raznih otpadaka (od kože raznog smeća, a često puta i kojekakvih uginulih životinja), koji znadu dobrano okužiti zrak. I to ne smije da bude. Budimo si sami svjesni toga, pa se ne će u buduće dogoditi.

A na našem dnevnom tržištu? Već samo tržište nije nikako higijenski smješteno. Trebalo bi ga svakako prenijeti s onu stranu Gradne, gdje bi bilo nešto više u zaklonu. No i inače ne pazi se mnogo na njemu na higijenu: Da navedemo samo nekoliko primjera: kruh se znade prodavati na kiupama nečistim, voće se donosi i nezrelo i neoprano i nečisto i t. d.

A da li se pazi na čistoću čulica, kuća i javnih lokala? Možda se i pazi, ali malo i suviše malo.

To bi eto bilo nekoliko stvari, koje se odnose na javnu higijenu, a koje bi se dale tako brzo popraviti. Učinimo to, čim prije jer time čuvamo svoje zdravlje, a gdje je zdravlje, tu je i zadovoljstvo i sreća i imanje.

## Javna vježba „hrv. Sokola“ u Samoboru.

Dne 15. pr. mj. priredio je „Hrv. Sokol“ u Samoboru javnu vježbu s pučkom zabavom. Kao osobito značajno valja spomenuti, da su na ovoj javnoj vježbi po prvi puta nastupili „slovenski sokolovi“ iz Jesenica, što je značilo kao senzacija u svim sokolskim redovima. Osim braće Slovenaca posjetili su javnu vježbu i braća iz Zagreba, a naročito konjica kao i braća iz Velike Gorice. Razumije se, da bi odziv bio daleko veći, da istog dana nije bilo na više mjesta sokolskih svečanosti i da nije za 22. pr. mj. bila zakazana javna vježba „Slovenskog Sokola“ u Jesenicama, kamo se spremao veliki

broj zagrebačkih sokolova. Unatoč toga okupio se u parku brojni svijet, koji je burno aklamirao braću Slovence i s uživanjem pratilo vrlo skladno vježbanje domaćih sokolova. Možemo iskreno priznati, da smo bili iznenadjeni nad izvadjanjem pojedinih vježbi, pa svaka čast neumornom vodji i prednjaku braći Golešiću i Šnidaršiću, jer je uloženi trud naišao kod svijeta na priznanje. Treba tom zgodom pohvaliti uopće cijelo članstvo i prednjački zbor, jer se opaža općeniti napredak. Neumorna lančara izvršila je također svoju tešku zadaću na općenito zadovoljstvo. U svemu jedna vrlo uspješna priredba, koja će bezuvjetno našem domaćem sokolu podići ugled kod kuće, a i vani. Posebno treba spomenuti nastup Slovenaca, koji su u razmjerno kratko vrijeme svojom željeznom voljom, mogli postići svojim skladnim vježbama, neopisivo oduševljenje. To je i ponukalo podstarješinu hrv. sok. Saveza br. Dr. Dečaka, da je braću Slovence pozdravio jednim lijepim i oduševljenim govorom, koji je urodio upravo burnim manifestacijama braći Slovencima. Hrvatski Sokol u Samoboru moći će uvijek s ponosom isticali, da je imao udjela na osnivanju prvog poslijeratnog slovenskog sokola, koji mu se odužio time, da je svol prvi nastup izvršio baš kod njegove javne vježbe, i tim najbolje dokazao, kako će čvrsta biti bratska ljubav izmedju hrv. i slov. sokolova.

## Hrvatsko-slovensko slavlje u Jesenicama ob Savi.

Dne 22. pr. mj. bilo je u susjednim Jesenicama jedno velebno slavlje. Stitilo se oko 400 hrv. sokolova, da prisustvuje prvoj javnoj vježbi „Slovenskog Sokola“, koja se održavala u krasno uređenom voćnjaku starješine br. Petaka. Prvi su stigli Samoborci i Bregančani i bili oduševljeno dočekani i obasuti cvijećem. Nakon kratkog odmora svrstala se povorka i pod vodstvom samoborske lančare pošla u susret Zagrebčanima. Dirljiv je bio momenat, kad smo došli na Savu — a na prevozu masa crvenih sokolskih košulja — lančara intonira sokolsku koračnicu — oduševljeno klicanje i mahanje rupčićima. Zagrebčanima se pridružio i Hrv. seljački sokol u Brdovcu. Kad su sva braća i sestre bili preveženi, pozdravio je Hrv. sokolove starješina Petak oduševljenim govorom a odzdravio podstarješina Dr. Reberski. Oba govora isticala su bratsku ljubav izmedju Hrvata i Slovenaca i nuždu da rade zajednički i složno u obranu svojih interesa, pa su naravno naišla na frenetičan aplaus. Kad se oduševljenje stišalo svrstala se imponantna povorka na čelu sa zagrebačkom lančarom i prisutnim starješinama te putem do vježbališta bila neprestano obasipana cvijećem od oduševljenih Slovenkinja. Na vježbalištu po-

zdravio nas podstarješina jesenički brat Frenko tako srdačno, da se mnogo oko orosilo. Odzdravio mu u ime «Hrv. Sokolskog Saveza» starješina Lacko Križ jednim biranim govorom u slovenskom jeziku što je na prisutne Slovence učinilo duboki utisak. Malo iza toga započela je javna vježba sa nastupom braće Slovenaca, koji su ubrali općenito priznanje, što su u tako kratko vrijeme mogli u istinu dostojno nastupiti.

Iza njih nastupili su naši dični Breganci, koji su bili burno pozdravljeni, jer se znade, da oni na čelu sa svojim neustrašivim i agilnim starješinom br. Fredom Stineom imaju velikih zasluga, da su svoje susjede Slovence oduševili za sokolsku misao. Ostali dio javne vježbe ispunili su naši Samoborci na općenito zadovoljstvo i ubrali priznanje i sa strane župe i saveza, tim više što je poznato, da su svim silama podupirali svoju mladu susjednu braću, i time dokazali, da potpuno shvaćaju sokolsku misao, podređujući i svoje vlastite interese, kad to traže viši i općeniti interesi. Bilo bi nebratski, kad ne bi ovom zgodom istaknuli poštivovnost članstva, a na čelu im braću Golešića i Šnidaršića.

Iza uspjele javne vježbe razvila se vrlo animirana pučka veselica uz svirku zagrebačke i samoborske fanfare i skladnog pjevanja sokolskog pjevačkog zbora. Kraj veseloga raspoloženja vrijeme je brzo odmicalo i približavao se rastanak, nu prije toga na želju općinstva uzeo je riječ brat Dr. Milan Dečak, koji je svojim zanosnim i rodoljubnim govorom polučio neopisivo oduševljenje. Iza njega progovorio je starješina brat Bahovec spomenuvši, da danas kad hrvatska i slovenska sokolska misao slavi velebno slavlje, treba da naš glas odjekne po krasnim slovenačkim planinama, da probudi još one uspavane — a savskim nizinama neka do pred vrata Beograda dopre glas, da su Slovenac i Hrvat u istinu brat i brat. Taj glas neka braću Srbe trgne i neka se pridruže nama, ako imaju isti smisla za slavensku sokolsku misao — a ako ne — mi ćemo složnim nastupom mimo njih pred cijelim svijetom otkriti, da je jugoslavenska firma pod današnjim okolnostima — običan falsifikat. Nakon toga doseglo je oduševljenje svoj vrhunac — nu bio je nadošao i čas rastanka, kad se i opet brat Petak dirljivo zahvalio prisutnima na posjetu.

Na rastanku je htjela šačica šakinčica na čelu s jednom bolesnom ženom, da se poigra demonstrancijom, pa kad prisutna žandarmerija nije našla za shodno, da uređuje, načinili su sokolovi sami na brzu ruku red i mir.

Na koncu dužnost nam je istaknuti, da je cijela priredba bila tako dobro organizovana, da služi na čast našoj braći Slovincima, a naročito braći Petaku i Frenku, koji su mnogo truda uložili da svakom udovolje. Neka budu uvjereni, da im se to od srca priznaje i neka im to bude daljnom pobudom u radu za slovensku i sokolsku stvar, a sa strane Hrvata mogu uvijek računati na najizdašniju potporu. Svaka čast braći Slovincima!

## Domaće vijesti.

### Promjene u učiteljatvu

Premješten je po molbi ravn. učitelj u Sv. Martinu, Zvonimir Miholjević u državnu osnovnu školu u Samoboru. — Obustavljen je premještaj učiteljice Gilde Sertić u državnu osnovnu školu u Rude.

### Za nova zvona župne crkve

darovao je gosp. Franjo Bedenko, posjednik i gostioničar u Zaprešiću 100 Dinara.

### Promjene u upravnoj službi.

Rješenjem ministra unutrašnjih djela premješten je po potrebi službe Antun Vuković, kolarski predstojnik i zadružni povjerenik od kolarskog poglavarstva u sv. Ivan Zelnik zagrebačkoj oblasti u Zagrebu kao zadružni povjerenik.

### Pjevački dan

Po odredbi «Hrvatskog Pjevačkog Saveza» prva nedjelja u mjesecu rujnu ima biti svake godine pjevački dan. Imadu se priredjivati produkcije i sabirali milodari za pjevačke institucije. Hrvatska pjevačka župa «Livadić», pod koju spadaju društva zagrebačke okolice, priredit će u Samoboru dne 5. rujna pjevački dan. Osim «Jeka» sudjelovat će «Grmošćica» i «Bratstvo» iz Kustošije. Kako je to prvi pjevački dan a ima nacionalni karakter sudjelovat će i naš «Hrvatski Sokol».

Raspored je ovaj. U 3 sata polazi «Jeka» sa «Hrv. Sokolom» na kolodvor pred goste. Nakon pozdrava predsjednika župe g. F. Hričića ulazi povorka u mjesto. U 1/2 5 počima pjevački koncert u Pensionu Lavica. Svako pjevačko društvo pjeva 2 zbora samo, a svi zajedno pjevati će tri pjesme.

Pjevati će se u dvorani radi bolje akustike. Za pauze svirat će Fanfara Hrv. Sokola. Bit će i ples, a i drugih veselih atrakcija.

Samohor dobiva dakle u nedjelju mnogo gostiju. On će ih zacijelo lijepo pozdraviti i doći na koncert, da oda počast hrvatskoj pjesmi, da podupre hrvatske pjevače, koji rade kulturno i nacionalno. Sve, što voli pjesmu, a osjeća hrvatski neka dodje u nedjelju na koncert, da se prvi pjevački dan dostojno proslavi u Samoboru.

### Koncert «Jeka» u Čateškim Toplicama

U nedjelju, dne 29. kolovoza priredila je naša «Jeka» vrtni koncert u Čateškim Toplicama, koji je vanredno dobro uspio. Posjet koncerta bio je vrlo dobar. I Brežičani i Zagrebčani a i Samoborci dodjohu u velikom broju, da se u ljepoj prirodi naučuju i lijevije pjesme. Raspored koncerta bio je obilan. Uz hrvatske zborne skladbe od Zajca Novaka, Matza, Lucića, bili su zastupani Slovinci po Svahu i Adamiću, Srbi po Mokranjcu zatim Bugari i Ukrajinci «Jeka» je pjevala egzaktno. Ovaj nastup može ubrojiti među najuspješnije za dnjih nekoliko godina. Najviše su naišle na priznanje: Matzova: «Naša pjesma» te «Bugarska» (Slavjanski) i «Tekla voda» od Lucića. I pjevačice i pjevači bili su burno akklamirani od brojne publike, a ponajviše dirigent v. g. Milan Zjajić, koji je ovim koncertom dobio priznanje za svoj poštivovni rad u «Jeki». Zabavu je uljepšala vatrogasna glazba iz Raichenburga, koja je neumorno svirala.

Ovaj pohod «Jeka» u Sloveniju bio je značajan, jer je učvrstio i osvježio veze sa našom najbližom braćom. Maleni zbor iz Čateža (10 pjevača) također je zabavljao pjesmom i obećao uzvratiti posjet Samoboru.

Čast Jeki! Ona je i ovaj put pronela glas Samoboru. Prijatelj pjesme.

### Zahvala

Zitelji sela Lipovac zahvaljuju ovim putem cijem građanstvu i trgovcišta Samobora za lijepi posjet, koji su učinili prigodom prošnja na Vel. Gospojinu novoj kapelici presv. Obitelj. Napose bijahu kao i župnik sv. Duha g. Belavić ugodno iznenadjeni njihovim skladnim pjevanjem u crkvi.

### † Ivan Vančič

Trgovac u Krapini umro je 10. pr. mj. u naponu svog života u 30. godini. Pokojnik sin je ugledne tamošnje obitelji Vančič Kompare — Teško ožalošćenoj rodbini naše najdublje saučestuje, a pokojniku bila lahka zemlja!

### Izgubljeno

U nedjelju dne 29. o. mj. izgubljen je u Šmidhenovoj ulici jedan pokrivač od motokikla. Pošten se nalaznik umoljava predati ga u upravu našeg lista uz nagradu.

### Prva zabavna priredba u parku

Nakon što su naši vrijedni planinari morali uslijed nepovoljnog vremena tri puta svoju zabavu u novo uređenom parku odgoditi, održana je napokon dne 15. pr. mj. javna

vježba «Hrv. Sokola» u Samoboru. Tom prilikom je opaženo, da je park bezuvjetno najprikladniji za priredjivanje zabava, samo bi se morale učiniti neke promjene u nasadima, budući bi kod zabava manjeg opsega općinstvo bilo previše odijeljeno — a to svakako djeluje na općenito raspoloženje.

### Podružnica Hrv. Krič ocijala u Samoboru

priredit će svoju običajnu zabavu sa veselom «Berbom» 3. listopada u prostorijama Pensiona «Lavica» — Kao svake, tako će i ove godine odbor društva nastojati, da ista u svakom pogledu uspije. Naše rodoljubno građanstvo kao i domaća društva neka nastoje da svojim posjetom uzveličaju rad ovog mladog društva, koji radi na kulturnom i humanitarnom temelju.

### Plesna škola

Poznati učitelj plesa iz Zagreba gosp. Biškupović kani ove godine otvoriti kod nas plesnu školu, kako za početnike, tako i za sve ostale plesače. Učili bi se medju ostalim i najmoderniji plesovi, koji su određeni za iduću plesnu sezonu. Tečaj bi se održavao u dvorani Pensiona «Lavica» kroz dva mjeseca, a pristojba za isti stoji 100 Din — po osobi. Tečaj će započeti u listopadu ako se do konca mjeseca rujna prijavi 30 pari polaznika. Prijave se primaju kod gosp. Stjepana Šabana.

### Bratovština sv. Jurja u Samoboru.

G. Anđel Božić, pristupio je kao član bratovštine, preplatom 1 Dolara — na čemu se zahvaljuje odbor.

### Dobr. vatrogasno društvo u Samoboru

izaslalo je deputaciju o 50 godišnjici bratskog vatrogasnoga društva u Krapini. G. Bogumil Toni napisao prolog za tamošnju svečanost kojeg je govornik jedna gospojin. Samoborski vatrogasci bili su gostima g. Adolla Komparea, koji je zajedno sa svojom gospodjom, također rođenom samoborkom, sve učinio, da je našim vatrogascima ostao ovaj posjet u Krapini u najugodnijoj uspomeni. Hvala obitelji g. Komparea!

### Jedan apel na našu poštu

U našem mjestu ima nekoliko listovnih ormarića. Svi se oni medjutim manje više nalaze oko trga, dakle u neposrednoj blizini pošte. U udaljenim pak ulicama, kao što je Starogradska, Taborec i Gornji kraj, nema ni jednog poštanskog ormarića. Stoga stanovnici tih ulica mole upravu naše pošte, da bi i u taj dio mjesta postavila barem jedan bilo kakav poštanski ormarić, da ne trebaju po pola sata hodati, da predađu na pr. jedan obični list ili kartu.

Nadamo se, da će naša pošta njihovoj molbi izići ususret.

### Noćni izgredi.

U zadnje vrijeme opet su učestali u većoj mjeri noćni izgredi, koje, kako se čini nije moguće nikako iskorijeniti. Uza sve što je redarstvo u posljednje vrijeme podnijelo više prijava sreskom poglavarstvu protiv noćnih izgrednika, unatoč raznih globa i kazni, izgredi ne prestadoše. Gotovo dnevno kasno u noći buče razni tipovi po našim ulicama, ne dopuštajući stanovnicima svojim deranjem i užasnom i alabukom onaj potrebni i željivi mir i počinak. Protiv svih takovih treba najoštrije postupiti, da im u buduće ne padnu više na um takovi i slični ekscesi.

### Krvava nedjelja

Nedjelja od 21. pr. mj. bila je zaista krvava. Koliko je poznato, a gdje je ono za što se ne zna?, protekla je toga dana na raznim stranama krv. Nešto nesretno vino, nešto stara miznja, koja je svakim časom čekala i tražila zgodnu priliku, da se izlije, a nešto i sam neoprez skrivili su, da je toga dana između manjih drugih nezgoda tužno završio i jedan mladi život.

Te nedjelje slavilo se po običaju prošnja kod sv. Roka i tamo u sv. Nedjelji i ondje u Galgovu pod Okićem. Kako je dan bio neobično lijep, skupilo se na obim stranama mnoštvo prošnjara, koji su se svaki na svoj način kroz cio dan zabavljali, i dok je prošnja kod svetonedeljskog sv. Roka



**Naučnika** za stolarski obrt traži Ivan Jurković, Samobor

**Besplatan tečaj za vezenje** 

(Šitkanje na Singer šivaćem stroju) otvoriće 12. o. m. tvrtka

**SINGER ŠIVAĆIH STROJEVA**

u Samoboru u svojem dućanu. Pod čavlati stručna učiteljica iz Zagreba osi i vzeće i krojeve. Upozoruje se naše građanstvo na ovu veoma povoljnu priliku. Prijave u dućanu tvrtke SINGER

**Traži se kamenolom.**

Tražim u blizini Samobora za jedno veće poduzeće kameno om dobrog vrijenca od 20.000 kubnih metara kamena. — Potuđe na g. Schrödera, Pension Lavica.

**Prodaje se Kuća**

od 3 sobe i kuhinje, podruma i osrednjeg vrta u Starogradskoj ul. — Upitati u upravi našega lista.

**Proizvod**

svih vrsti cipela, čizama i gamašva po mjeri.

**M. Šestak**

Toplička ulica br. 3  
Samobor.

**Vinski lagvi i beden**

u veličini od 18—22 hl. vlasništvo Mije Jakopca, prodaje se jeftino. Upitati kod g. dra. **Oreškovića.**

**GOSTIONA  
FRANJO TKALČIĆ**

(prije Ivan Budi.)

**DNEVNO SVJEZI ZAJUTRAK.**

Najbolja Samoborska i Plješivička vina od godine 1924.

Svaki dan svježe pivo na čaše.

Svake nedjelje na ražnju janjci i odojci.

Najlepša bašča ugodna hladovina.

Preporuča se

**Franjo Tkalčić**  
gostioničar

**Gradjevni materijal**

i to: cementni crijep, blokovi za gradnju kuća, staja, šupo, cementne cijevi sa ograncima i zavojima, daske, grede, cementa itd. za gradnje

najjeftinije kod

**„Samoborke“ d. d. Samobor**  
(preko puta kolodvora)

**Prva Samoborska gypsarna**

**M. pl. Praunsperger**

**SAMOBOR**, Starogradska ulica br. 27.

**ZAGREB**, Prilaz Đ. D. br. 6 I.

**GYPS** iz vlastitog rova kemičkom analizom pronađen kao **izvanredno dobro umjetno gnojivo**, te nagrađeno na Gospodarskoj izložbi u Zagrebu god. 1891. sa velikom srebrnom kolajnom.

**Preporuča se svim gospodarima.**